

Громадська Думка

ПЕРЕДПЛАТА:

На місяць . — м. 50 ф.

„ 3 місяці 1 „ 50 ф.

(Ціна 1 прил. в таб. 5 ф.)

ЧАСОПИСЬ ПОЛОНЕНИХ УКРАЇНЦІВ у ВЕДЛЯРІ.

ВИХОДИТЬ ЩО ЧЕТВЕРГА Й ЩО НЕДІЛІ.

Видає „Видавниче Товариство імені В. Грінченка“.

АДРЕСА:

Ukrainischer
Unterrichts-Ausschuss
Lagerzeitung

— in Wetzlar. —

Ч. 10. (149).

Неділя, 3. лютого 1918.

Рік IV.

Довершило ся!

Українська Центральна Рада проголосила повну незалежність України!.. Ця надзвичайна в цілій історії нашого народу подія з новою силою викликає в нас зворушливі, захоплючі почуття, искри яких тліли в серці кожного Українця! Вість про проголошене незалежної України, без всякого федеративного зв'язку з Росією, не була несподіваною для тих із нас, хто уважно слідував за революційними подіями в Росії й на Україні. Величезна нізка всіх тих подій нестримно тягнула Україну тільки на дорогу повної незалежності від Росії, від Великої Росії.

Як кожному відомо, ціла отця всесвітня війна, а далі ціла російська революція між іншим провадять ся під голосним кличем до боротьби за свободу й волю недержавних народів, за національне самозначення для кожного народу. Коли ж стали здійснювати народи свою волю в революційній Росії, коли Українці з повною силою піднесли домагання перебудови Росії на федеративних (союзних) умовах, то як ми, так і цілий світ, побачили, що Росіяне (Великороси) збанкрутували перед цим домаганням, перед здійсненням цього гасла української демократії.

За весь час цієї революції ми бачили від усіх петроградських революційних правительств і від усього міщанського й демократичного суспільства Великої Росії голу ненависть, дику ворожість до української думки, до українського повноправ'я на своїй українській землі.

На тисячах фактів, про які доносили часописі ріжноманітних напрямків, ми переконалися, що великоросійське суспільство за довгі віки своєї державности отруїло ся в крові і в м'язку тяжкою царською хворобою панування над чужими народами, отруїло ся хворобою споконвічного централізму царської Росії.

Прикриваючись на словах гаслами „інтернаціоналізму“ (гнилого, московського), великоросійська демократія на ділі просто хотіла панувати над „єдиною, неподільною“ Росією, хотіла керувати волею демо-

кратій усіх народів колишньої царської Росії.

І зараз Великоросіяне опановує, як доносять їх часописі, одна журба: Хто збере їм Росію? Де знайти другого Івана Калиту, який би знов в один мішок зібрав отту „велику, неподільну“? Це—великоросійська національна хвороба.

Даремне закликала Україна Росіяне до національної терпимости, даремне звертала ся до революційних правительств Великої Росії з питанням про кравву самоуправу, про автономію, про федерацію,—відповідь була стара: „Ждїте розпоряженій із Петрограда“!

Так відповідало революційно-міщанське правительтво Львова, так відповідало напівсоціалістичне правительтво Керенського і так по суті, а на ділі ще й гірше, відповідає аж надто-соціалістичне правительтво большевиків.

Що жмїнька большевицьких насильників з Левїним і Троцьким на чолі не могла говорити й керувати в імені всіх народів колишньої безмежної Росії,—це було ясным для кожного і навіть для Великоросів, які теж, за виїмком частини салдацьких мас, ідуть проти большевиків, а не піддержують їх. Ясно, що треба було створити центральне федеративне правительтво з представників усіх народів революційної Росії, і тільки таке правительтво могло б мати довіру й повноважність в революційній Росії.

В справі утворення такого правительтва Українська Центральна Рада урядово звертала ся в листопаді, а потім і другий раз у грудні, до Великої Росії, як і до інших країв, але зовсім „не удостоїлась“ ніякої відповіді і тільки Дон (козаки) повідомив про свою згоду на утворення федеративного правительтва.

Відповідю московсько-петроградських большевиків для України були тільки ультимати з погрозами війною на випадок непослуху.

Тому то на останку мусіла Україна прийняти вивоз большевиків, щоб не корити ся їм, як корилась цареві, та щоб не допустити всього того нещастя, яке йшло з Московщини на Україну.

Тому то виступила Україна самостійно у міжнародніх від-

носинах, у справі миру та у всіх справах будування власної держави.

А большевики, замирюючи в Берестю й голосячи про „соціалїзм для цілого світу й про повну свободу народів аж до відділення“, розпочали ганебну війну проти України.

Та грубою силою, силою самострілів і штиків большевики зі своєю спілкою не вдержать ся так довго, як довго держав ся цєю силою цар зі своєю зграєю.

Скоро впадуть большевики, а ті, що на їх місце стануть, опинять ся перед довершеним фактом незалежності України і, сподїваємось, не будуть повторювати старих спроб всемоковщення, всеросійщення, а приймуть ся, за прикладом України, до відбудови такої своєї Московії, чи там Великої Росії.

Отже останні насильства та шахрайства большевиків, такі насильства їх комісарів та „советів“, як похід проти України, авантюра (шахрайство) з харківськими большевиками, розгін Установчих Зборів у Петрограді, ці насильства й шахрайства, помімо загальних причин, допровадили, як нам здасть ся, У. Ц. Раду до конечного переконання, що треба зробити й останній ступїнь в політиці усамостійнення України, що треба проголосити й повну, ніким і нічим необмежену самостійність (незалежність) України.

Незалежність України потрібна для того, щоб ніяке чуже правительтво їй ніколи не розказувало, щоб український народ сам собі був єдиним джерелом права і волі, щоб сам український народ через своє українське правительтво рішав про свою долю, про своє добро й про відношення до своїх сусїдів і до всіх народів, з якими має чи буде мати стосунки.

Цей останній ступїнь зроблено. Ми стали тепер вже громадянами дійсно вільної української держави, яка вся має служити інтересам свого народу, нашим інтересам, яка має негайно заключити мир і зайняти ся упорядкуванням власної оборони для власного добра й щастя на власній землі.

Нехай же живе Незалежна Славна Українська Народна Республіка!
В. Г.

ЛАВИНА.

Про самовільну демобілізацію з П страшинами наслідками читаємо в „Новій Раді“ з 30. грудня таке:

З одеського фронтового візду та з румунського фронту доносить ся здала поки що глухий, але надзвичайно тривожний гуркіт грому. Фронт рушив. Зголовились, одвертий, спантелчений і дезорганізований фронт не вдержав і, чого ми найбільш бояли ся, чого сподївались зі страхом, що передбачали й проковували—те стало ся. Починаєть ся самочинна демобілізація, стихійна і нездержна. Люде зривають ся з місць, кидають шапці, і цілими полками, як полякана отара й з чисто отарною упертістю, не слухаючись ні наказів ні благання, ні доказів розуму, ні навіть почуття самоохорони—сууть назад, аби далі од того проклятого місця мук, аби ближче „додому“. Дарма, що за такої самочинної „демобілізації“ це „додому“ стає ще дальшим; дарма, що в стихійному вітанні життя в більшу попадає напасть і небезпека, ніж під ворожими пострілами—юрба за юрбою суне, котить ся і не треба говорити, чим це загрожувє Україні. Коли принципом життя робить ся—„хоч гірше, аби инше“, то в підставі найгіршого дождити...

І вже те найгірше виявило себе в близьких до фронту сторонах. Румунія й Бесарабія стогнуть не під погрозами тільки крайнього безладдя й розрухів, а під самими розрухами. На цьому ґрунті повстає запекла боротьба між безладними купами самочинно демобілізованого війська та місцевою людністю. Одна хвля котить ся—залінає, як вода у повідь, усю місцевість; друга так само стихійно силкуєть ся вдержатись на місці й поставити греблі та перетяки проти першої. Звичайно, що криваві сутички й навіть цілі побойовища—то річ неминуха, коли одна хвля на другу насочить.

Тепер пізно вже шукати винуватців цього нового лиха, та й усі вони перед очима... Тепер треба тільки рятуватись од повіді всіма засобами, які ще лишились, і хоч трохи захистити од неї життя людське, що дійсно вже стоїть на краю безодні, перед повною руїною. Не забувайте, що Україна лежить першою за Бесарабією на дорозі тієї руїницької хвилі і наша черга на руїну та знищення теж перша. Уже й так ближчі до фронту частини України, як Волинь, Подїлля, почасті Херсонщина, зруйновані більш як на половину. Самочинна, дезорганізована демобілізація має довершити те знищення, й сторону, молюком і медом обліту, обернути в голу пустиню, що куритиметь ся недогарками городів, недопалками селищ, що світяться руїнами завалених і пограбованих осель. І звичайно, тільки на згаданих місцевостях, коли не запобігти лихові завчасу, руїнація не спинить ся, а докотить ся й до найдальших кутків нещасної країни. Це така пригода, яка до підвалів може завалити новий будинок української ре-

